

Tema 6 Lignelser og Guds Rige

Du skal lære en række af Jesu berømte lignelser at kende, så du kan fortælle hovedindholdet af nogle lignelser og kunne forklare pointen i disse lignelser.

Lignelserne forklarer, hvad Guds Rige betyder i kristendommen. Du skal derfor gerne kunne sige noget om, hvad kristendommen mener med Guds Rige. Guds Rige er nemlig et hovedbegreb i kristendommen.

Hvad kan lignelserne sige til det enkelte menneske i dag og til fællesskabet i samfundet?

Begreber

Lignelse: En *lignelse* er en fiktiv, realistisk fortælling. En *fabel* er ikke realistisk og *historiskrivning* er ikke fiktiv, men fakta. - En lignelse er en kort og afsluttet fortælling. Lignelsen er sin egen lille verden.

Lignelser virker, fordi de "*de ligner*". Du kan *overføre* noget fra lignelsen til det virkelige og det religiøse liv. Lignelsen gør noget klart og tydeligt. Lignelserne forklarer, hvad netop Guds Rige er, og det kan være både *overraskende* og *provokerende*.

Lignelsen tager udgangspunkt i *noget velkendt*, som alle tilhørerne let kunne forstå og fandt indlysende. Ved hjælp af det dagligdags og det velkendte fortæller lignelsen sin overraskende eller provokerende pointe.

Det dagligdags i Jesu lignelser er fx: *Vækst-lignelser* om planter, træer og frugter, *tjener-lignelser* om arbejde, gæld og forpagtning, *familie-lignelser* om forældre og børn.

Pointen: En lignelse har en *pointe*. Det er på grund af pointen, at lignelsen er digtet og blevet fortalt. Når man har hørt den samme lignelse mange gange, virker den ikke mere så overraskende og pointen ikke mere særlig stærk. Derfor er det vigtigt at prøve at forstå, hvordan lignelsen må have virket tydelig og klar - enten overraskende eller provokerende - på tilhørerne første gang, den blev fortalt. En del af Jesu lignelser foruroliger og så det selvsikre menneske.

Guds Rige: Guds Rige er det store fællesskab mellem Gud og mennesker, hvor Guds vilje sker, og derfor er det godhedens rige. Man kan sige, at det er det mistede paradys, som kommer igen. Synd, ondskab og død skal ikke blive ved med at ødelægge godheden, livet og fællesskabet blandt mennesker.

Jesus forkyndte, at "Guds Rige er kommet nær" (se tekster side 2) og hans lignelser handlede om Guds Rige. Guds Rige er både noget, som *begynder nu* og noget *som kommer* med fuld styrke. Det er både nutid og fremtid. I nogle lignelser er Guds Rige mest nutid og handler om en ny måde at leve og tro på. I andre lignelser er Guds Rige noget, som vil komme og bryde helt igennem og forandre hele livet.

Den nye og bedre retfærdighed i Guds Rige (se Bjergprædikenen, Matt. kap. 5-7). Jesus genopretter godhedens moral fra påvirkning af selvskhed og smålighed:

- Ikke kun mord slår ihjel, men også vrede, ringeagt og uforsonlighed
- Ikke kun begået hor er ægteskabsbrud, men også hjertets utroskab
- Ikke OK med skilsmisse for at få sig en bedre ægtefælle, men udvis troskab
- Ikke OK at sværge, men tal altid den fulde sandhed
- Ikke OK at kræve gengældelse, men find dig i uretfærdighed og vind med godhed
- Ikke OK at hade sin fjende, men elsk din fjende og vind med godhed
- Ikke OK at give bare for at blive set og rost, men giv i det skjulte og af hjertet
- Ikke OK at bede fromt bare for at blive set, men bed i det skjulte for bare at søge Gud
- Saml dig ikke skatte på Jorden (rigdommen forgår), men saml dig skatte i Himlen
- Lad sandhedens klare lys skinne på hele dit liv
- Tjen kun én Herre, din Gud. Du kan ikke tjene både Gud og din pengepung
- Bekymr dig ikke. Gud sørger for dit liv. Du er meget værd
- Døm ikke, for at du ikke selv skal blive dømt. Den dom, som du dømmes med, skal du selv blive dømt med. Hvorfor ser du splinten i din broders øje og lægger ikke mærke til bjælken i dit eget øje?

Lignelser i **andre religioner:** Brug af lignelser er udbredte i flere religioner: Jødedommen og hinduismen og buddhismen (fx som "lignelser" på Atman, Brahman og Nirvana).

Tekster om Guds Rige

Tekst 1 Guds Rige er kommet nær, Matt 4

[v17](#) Fra da af begyndte Jesus at prædike: »Omvend jer, for Himmeriget er kommet nær!«

Tekst 2: Saligprisningerne, Matt 5

[v3](#) »Salige er de fattige i ånden,
for Himmeriget er deres.

[v4](#) Salige er de, som sørger,
for de skal trøstes.

[v5](#) Salige er de sagtmødige,
for de skal arve jorden.

[v6](#) Salige er de, som hungrer og tørster efter retfærdigheden,
for de skal mættes.

[v7](#) Salige er de barmhjertige,
for de skal møde barmhjertighed.

[v8](#) Salige er de rene af hjertet,
for de skal se Gud.

[v9](#) Salige er de, som stifter fred,
for de skal kaldes Guds børn.

[v10](#) Salige er de, som forfølges på grund af retfærdighed,
for Himmeriget er deres.

Tekst 3 Hvor er Guds Rige, Lukas 17

[v20](#) Da farisæerne spurgte Jesus, hvornår Guds rige kommer, svarede han: »Guds rige kommer ikke, så man kan iagttage det; [v21](#) man vil heller ikke kunne sige: Se, her er det! eller: Se dér! For Guds rige er midt iblandt jer.«

Tekst 4 Mit rige er ikke af denne verden, Johannes 18

[v36](#) Jesus svarede: »Mit rige er ikke af denne verden. Var mit rige af denne verden, havde mine tjenere kæmpet for, at jeg ikke skulle udleveres til jøderne; men nu er mit rige ikke af denne verden.« [v37](#) Pilatus sagde til ham: »Så er du altså konge?« Jesus svarede: »Du siger, jeg er konge. Derfor er jeg født, og derfor er jeg kommet til verden, for at jeg skal vidne om sandheden. Enhver, som er af sandheden, hører min røst.«

Tekst 5 Komme dit rige, Matt. 6

[v9](#) Derfor skal I bede således:

Vor Fader, du som er i himlene!

Helliget blive dit navn,

[v10](#) komme dit rige,

ske din vilje

som i himlen således også på jorden

Tekst 6 At komme ind i Guds Rige, Markus 10 og Johannes 3

[v14](#) men da Jesus så det, blev han vred og sagde til dem: »Lad de små børn komme til mig, det må I ikke hindre dem i, for Guds rige er deres. [v15](#) Sandelig siger jeg jer: Den, der ikke modtager Guds rige ligesom et lille barn, kommer slet ikke ind i det.«

[v23](#) Da så Jesus sig omkring og sagde til sine disciple: »Hvor er det vanskeligt for dem, der ejer meget, at komme ind i Guds rige.« [v24](#) Disciplene var rystede over hans ord. Og Jesus sagde igen til dem: »Børn, hvor er det vanskeligt at komme ind i Guds rige! [v25](#) Det er lettere for en kamel at komme igennem et nåleøje end for en rig at komme ind i Guds rige.«

[v26](#) Men de blev endnu mere forfærdede og sagde til hinanden: »Hvem kan så blive frelst?« [v27](#) Jesus så på dem og svarede: »For mennesker er det umuligt, men ikke for Gud, thi alting er muligt for Gud.«

[v3](#) Jesus svarede ham: »Sandelig, sandelig siger jeg dig: Den, der ikke bliver født på ny, kan ikke se Guds rige.«

[v4](#) Nikodemus sagde til ham: »Hvordan kan et menneske fødes, når det er gammelt? Det kan da ikke for anden gang komme ind i sin mors liv og fødes?« [v5](#) Jesus svarede: »Sandelig, sandelig siger jeg dig: Den, der ikke bliver født af vand og ånd, kan ikke komme ind i Guds rige.

Berømte lignelser om Guds Rige - Kender du dem? Sæt X: kender pensum

Den barmhjertige samaritaner	Lukas 10,25-37	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Den fortabte søn	Lukas 15,11-32	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Arbejderne i vingården	Matt 20,1-16	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Sædemanden	Markus 4,1-20	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Det mistede får	Lukas 15,1-10	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Den gældbundne tjener	Matt 18,21-35	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
De to sønner i vingården	Matt 21,28-32	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
De ti brudejomfruer	Matt 25,1-13	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Kongesønnens bryllup	Matt 22,1-14	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Den rige mand og Lazarus	Lukas 16,19-31	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

Tekster - billeder

Den barmhjertige samaritaner

Læs Lukas 10,25-37

Er præsten og levitten bare dovne og lige-glade? Nej, det handler om noget mere: En præst og en levit arbejdede ved jødernes tempel og måtte derfor ikke røre ved blod eller lig for ikke at blive *urene*, og tænkte så, at de havde religiøs pligt til at gå forbi den stakkels, blodige mand.

Jesus siger således nu til jøderne. I tager helt fejl af, hvad det er at elske Gud. Gør som ham samaritaneren, som I ikke bryder jer om, fordi han har en anden kultur. Han gør det rigtige og elsker, som Gud vil det, fordi han elsker sin næste, som han selv ville håbe på at få hjælp, hvis det var ham selv, der led. Barmhjertighed er vigtigere end at overholde en religiøs arbejdsregel i templet.

Barmhjertighed er vigtigere en tempelofringer. Det burde jøderne allerede have forstået, men ligesom i dag er det nemmeste tit at slippe uden om at være barmhjertig. - Af de *fremmede* kan man ofte lære sandheden at kende.



Maleri af Van Gogh: Den barmhjertige samaritaner
Maleri af Rembrandt: Den fortabte søn vender hjem



Den fortabte søn

Læs Lukas 15,11-32

Læg godt mærke til disse detaljer i lignelsen. Det ville en jødisk tilhører nemlig have gjort:

Den yngste søn krænker sin far på det groveste. Han afskriver sig sit hjem og vanærer faderen for alle i landsbyen. Han mister alt og er nødt til at prøve at overleve ved at vende hjem og blive tjener i huset.

Faderen løber i møde for at hindre at landsbyens beboere bortstøder ham. Faderens enestående kærlighed til sønnen er det overraskende.

Den ældste søn krænker også faderen ved ikke at ville deltage i festen (det gør man bare ikke!). Faderens kærlighed kommer også den ældste broder i møde.

Lignelsens pointe er den helt utrolig fader, som viser sine sønner så stor barmhjertighed og kærlighed.

Perspektivering

Emne	Livsfilosofi og etik 1-4	Bibelske Fortællinger 5-8	Kristendommens udtryk 9-12	Ikke kristne Religioner 13-16
I	Hvad vil det sige, at være et menneske? (menneskesyn)	Begyndelse og urhistorie (skabelse og syndefald)	Bibelen, historie og forkyndelse Hvor findes lignelserne i Bibelen	Buddhisme og hinduisme
II	Hvad er det gode liv? (lidelse, det onde og etik)	Lignelser og Guds rige (fornyelse, håb)	Kirkehistorien og dens personer Gode forbilleder, fx Frans af Assisi	Islam
III	Tro og Viden (religion og naturvidenskab)	Mirakler og påske (tilgivelse, frelse)	Kirker og ritualer	Ateisme, humanisme og sekularisering (religionskritik)
IV	Gud – guder (sandhed og religion)	Evangelierne Jesus-fortælling Jesus selv som Guds Rige	Trosbekendelser og kunst (tro, håb, kærl.) Håbet om Guds Rige	Ikke-kristne begreber og -(ny) religiøsitet Religion og samfund

Links

Youtube, søg: **The prodical Son, Kenneth Bailey**

Se klippet: Prodic Returns (to ansigter på billedet af filmen)

http://www.youtube.com/watch?v=ZnHN5_coKsc&list=QL&feature=BF

Dette klip forklarer pointen særdeles godt ud fra en mellemøstlig kultur.

Der findes i øvrigt mange filmklip af lignelsen

Pensum

Et antal af lignelserne, se side 1

Alle de nævnte lignelser side 1 findes også som bilag.

Begrebsspil

Sortér brikkerne sådan som de passer eller ikke passer til de to øverste kategorier.

Passer til Jesu lignelser	Passer ikke til Jesu lignelser
--------------------------------------	---

Det Nye Testamente	Det Gamle Testamente	Lignelser ligner mest eventyr	Lignelser ligner mest legender
Lignelserne har mange pointer	Lignelserne har kun én vigtig pointe	Samaritaner	Farao
Jesus blev født julenat	Faderen løb sin søn i møde	Guds Rige ligner en tabt mønt, som blev fundet igen	Den grimme ælling blev til en smuk svane
Jesus fortalte netop fire forskellige lignelser	De fleste lignelser står i Matthæus' og Lukas' evangelium	Store Klaus og lille Klaus	Den rige mand Og Lazarus